

เขื่อนบางลาง

ยะลา เป็นจังหวัดชายแดนใต้สุดของประเทศไทย ณ ที่นี้เป็นที่ตั้งของเขื่อนบางลาง ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ แห่งแรกของภาคใต้ และการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) เป็นผู้รับผิดชอบ สามารถอำนวยความสะดวก ให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ แก่แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และให้ความสว่างไสว ไปทั่วทั้งภูมิภาค

ลักษณะเขื่อน เขื่อนบางลาง กันแม่น้ำปัตตานีที่บริเวณบ้านบางลาง ตำบลเขื่อนบางลาง อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา ห่างจากตัวอำเภอเมือง 58 กิโลเมตร ตัวเขื่อนเป็นเขื่อนหินถมแกนดินเหนียว มีความสูง 85 เมตร สันเขื่อนยาว 430 เมตร กว้าง 10 เมตร อ่างเก็บน้ำมีความจุ 1,420 ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับน้ำเหนือเขื่อน 2,080 ตารางกิโลเมตร

อาคารโรงไฟฟ้า ตั้งอยู่บนฝั่งขวาของแม่น้ำปัตตานี ติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้า จำนวน 3 เครื่อง ขนาดเครื่องละ 24,000 กิโลวัตต์ รวมกำลังผลิต 72,000 กิโลวัตต์ ให้พลังงานไฟฟ้าปีละประมาณ 200 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง

ลานไถไฟฟ้า ตั้งอยู่บริเวณด้านหลังของอาคารโรงไฟฟ้า ไฟฟ้าที่ผลิตได้จะส่งมายังลานไถไฟฟ้าแห่งนี้ แล้วต่อไปยังสายส่งไฟฟ้าขนาด 115 กิโลวัตต์ 2 วงจร สู่สถานีไฟฟ้าแรงสูงยะลา ระยะทางประมาณ 40 กิโลเมตร

เขื่อนบางลางได้เริ่มดำเนินการก่อสร้าง ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2519 เป็นต้นมา แล้วเสร็จในเดือนมิถุนายน 2524 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงประกอบพิธีเปิดเขื่อนบางลาง เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2524

การช่วยเหลือราษฎรอพยพ เนื่องจากการก่อสร้างเขื่อนบางลาง ทำให้ราษฎรที่อาศัยอยู่ ในบริเวณท้องที่อำเภอบันนังสตา และกิ่งอำเภอธารโต ซึ่งมีอยู่ประมาณ 1,100 ครอบครัว ต้องถูกน้ำท่วมตื้นั้น กฟผ. จึงได้ร่วมมือและประสานงาน กับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ให้ความช่วยเหลือราษฎร ดังกล่าว โดยจ่ายเงินค่าชดเชยที่ดินและทรัพย์สิน ในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม รวมทั้งจัดสรรที่ทำกินและที่อยู่อาศัย ให้แก่ราษฎรครอบครัวละ 20 ไร่ โดยแบ่งเป็นที่อยู่อาศัย 2 ไร่ และที่เพาะปลูก 18 ไร่

นอกจากนี้แล้วยังให้ความช่วยเหลือด้านการเกษตร ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสหกรณ์โดยจัดตั้งวงเงินประมาณ 10 ล้านบาท ให้สมาชิกกู้ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ และผ่อนส่งระยะยาวอีกด้วย

ประโยชน์ น้ำจากอ่างเก็บน้ำเขื่อนบางลางสามารถอำนวยความสะดวก ในด้านการชลประทานแก่พื้นที่เพาะปลูก ของจังหวัดยะลาและปัตตานีเป็นพื้นที่ 380,000 ไร่ ซึ่งน้ำที่ปล่อยออกมาสามารถนำมาผลิตไฟฟ้าได้ เฉลี่ยปีละประมาณ 200 ล้านกิโลวัตต์ชั่วโมง ช่วยส่งเสริมระบบไฟฟ้าในภาคใต้ให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น นับเป็นผลพลอยได้ที่มีคุณประโยชน์มหาศาล

นอกจากนี้ อ่างเก็บน้ำเขื่อนบางลาง ยังช่วยบรรเทาอุทกภัยในบริเวณตอนล่าง ของลุ่มแม่น้ำปัตตานีที่เคยเกิดขึ้นเสมอได้เป็นอย่างดี รวมทั้งเป็นแหล่งประมงน้ำจืดที่สำคัญใน

ภาคใต้ ที่ช่วยเสริมอาชีพและรายได้แก่ราษฎรที่อาศัยอยู่ใกล้เคียง และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ ที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดยะลาอีกด้วย

การเดินทาง จังหวัดยะลาอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร 1,084 กิโลเมตร ส่วนเขื่อนบางลาง อยู่ห่างจากตัวเมืองยะลาไปทางหลวงสายยะลา-เบตง ที่กิโลเมตร 46+600 เข้าไปยังที่ตัวเขื่อนอีกประมาณ 12.5 กิโลเมตร

สถานที่ท่องเที่ยว แม้ว่ายะลาจะเป็นจังหวัดเดียวในภาคใต้ ที่ไม่มีอาณาเขตติดต่อกับทะเลเลย แต่ยะลา ก็มีแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงาม ตามธรรมชาติที่น่าสนใจมากมาย อาทิ

- **ศาลหลักเมืองยะลา** ตั้งอยู่ที่กลางวงเวียนหน้าศาลากลางจังหวัด เป็นที่เคารพนับถือของชาวจังหวัดยะลา และทุกๆ ปีทางจังหวัดได้จัดให้มีงานสมโภชเจ้าพ่อหลักเมืองในช่วงปลายเดือนพฤษภาคม นับเป็นงานเทศกาลประจำปีที่ยิ่งใหญ่งานหนึ่งของภาคใต้
- **สวนสาธารณะสนามช้างเผือก** ตั้งอยู่กลางใจเมืองยะลาในเนื้อที่ 80 ไร่ รมรื่นไปด้วยดอกไม้ประดับนานาชนิด มีสระน้ำใสสะอาดและศาลากลางน้ำ เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป
- **สวนขวัญเมือง** เป็นสวนสาธารณะที่ทันสมัยและใหญ่ที่สุดในภาคใต้ ภายในบริเวณสวนมีทั้งทะเลสาปและสนามกีฬา
- **วัดคูหาภิมุข** ชาวบ้านเรียกว่า "วัดหน้าถ้ำ" อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 6 กิโลเมตร ภายในวัดนี้มีถ้ำใหญ่อยู่แห่งหนึ่งซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ขนานใหญ่ สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นสมัยศรีวิชัย รุ่งเรืองราว พ.ศ.1300 นอกจากนี้ภายในถ้ำยังมีหินงอกหินย้อยและน้ำใสสะอาดไหลรินจากโขดหินแลดูสวยงามยิ่งนัก
- **น้ำตกธารโต** อยู่บนเส้นทางสายยะลา-เบตง ห่างจากตัวเมืองยะลาประมาณ 60 กิโลเมตร เป็นน้ำตกที่สวยงามมาก บรรยากาศร่มรื่นมากเหมาะแก่การพักผ่อน ลักษณะภูมิประเทศแถบนี้งดงาม ล้อมรอบไปด้วยภูเขาใหญ่ น้ำตกไหลพริ้วลงมาจากยอดเขาเป็นชั้นๆ ถึง 3 ชั้น
- **บ่อน้ำร้อน** อยู่ที่ตำบลตาเนาะแมเราะ ห่างจากที่ว่าการอำเภอเบตงเพียง 10 กิโลเมตร เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่มีน้ำพุเดือดขึ้นมาจากพื้นดิน มีผู้นิยมไปเที่ยวพักผ่อนและอาบน้ำแร่เป็นจำนวนมาก
- **อำเภอเบตง** มีฉายาว่า "เมืองในหมอกและดอกไม้งาม" เป็นเมืองชายแดนที่น่าท่องเที่ยวมากที่สุดแห่งหนึ่ง อยู่ห่างจากตัวเมืองยะลา ประมาณ 126 กิโลเมตร เป็นเมืองที่ผสมผสานวัฒนธรรมของผู้คนต่างเชื้อชาติ ศาสนา และภาษาไว้อย่างกลมกลืนเหมาะเจาะ เบตงเป็นอำเภอที่มีความเจริญ เป็นที่ตั้งของตู้ไปรษณีย์ที่ใหญ่ที่สุดในโลก และมีถนนเชื่อมโยงไปสู่เขตสหพันธรัฐมาเลเซียด้วย
- **หมู่บ้านชาไก** อยู่ในพื้นที่อำเภอธารโต ห่างจากตัวเมืองยะลาประมาณ 80 กิโลเมตร บนเส้นทางสายยะลา-เบตง เป็นที่อยู่ของชนเผ่าพื้นเมืองที่เราเรียกว่า "เงาะ" หรือ "ชาไก" นับเป็นชนเผ่าพื้นเมืองดั้งเดิมเพียงเผ่าเดียวที่ยังหลงเหลืออยู่และดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมที่นาศึกษายิ่งนัก
- **ป่าบาลา-ฮาลาหรือป่าพรหมจารี** เป็นผืนป่าสุดท้ายที่ใหญ่ที่สุดที่ยังหลงเหลือในแผ่นดินขวานทองนี้ มีพื้นที่ครอบคลุมสองจังหวัดคือ อำเภอสุคีริน อำเภोजะเนาะ อำเภอสรีสาคร อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส และอำเภอบันนังสตา อำเภอธารโต อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ป่าบาลา-ฮาลา เป็นป่าดงดิบชื้น ลักษณะทั่วไปเป็นป่าเขาสองชั้นสลับซับซ้อนติดต่อกัน ในอดีตผืนป่าแห่งนี้ถูกปกคลุมไปด้วยกลิ่นไอของการต่อสู้ ทำให้น้อยคนที่จะไปสัมผัสกับความงามของธรรมชาติที่ซ่อนเร้นอยู่ ปัจจุบันป่าบาลา-ฮาลา แห่งนี้ ยังคงรักษาความงามของธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ไว้ เพื่อรอคอยผู้ที่แสวงหาได้สัมผัสแหล่งทัศนียภาพที่หลากหลายและสวยงาม

สรุป เชื้อนบางกลางเป็นเชื้อนอเนกประสงค์แห่งแรกของภาคใต้ ตามแผนพัฒนาลุ่มแม่น้ำปัตตานี การก่อสร้างได้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ก็ด้วยความเสียสละ ร่วมมือ ร่วมใจ จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งจากราษฎรในพื้นที่ หน่วยราชการต่างๆ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของ กฟผ. ที่เข้าไปปฏิบัติงานในพื้นที่ เชื้อนแห่งนี้จึงได้เกิดขึ้นและอำนวยประโยชน์แก่ประชาชนในภูมิภาคนี้ของประเทศอย่างแท้จริง

ติดต่อสอบถาม รายละเอียดเกี่ยวกับการเดินทางเพื่อเข้าเยี่ยมชมเชื้อนหรือพักแรมได้จากเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์เชื้อนบางกลาง ณ อาคารที่ทำการเชื้อนบางกลาง หรือสำนักงานใหญ่ กฟผ. จังหวัดนนทบุรี โทร.0 2436 0646-8